

Souhrn

Metabolický syndrom je chronické metabolické a systémové zánětlivé onemocnění, které je spojené s vysokou morbiditou a mortalitou. Rostoucí prevalence metabolického syndromu akcentuje nutnost hlubšího poznání patofyziologických mechanismů a jejich provázanosti s častými komorbiditami, mezi které je řazena i psoriáza. Cestou analýzy změn hladin vybraných parametrů zánětu a buněčného poškození lze rozšířit znalosti patogeneze zánětlivého procesu obou onemocnění i jejich kombinace. Výsledky mohou přispět k účinným intervencím sekundární prevence a primární péče a usnadňovat modifikaci terapií.

Data pro disertační práci byla získána ze tří samostatných studií, pro jejichž cíle byl vybrán soubor parametrů odrážejících metabolický stav, zánětlivé procesy a buněčné poškození organismu (oxidační poškození DNA/RNA, kalprotektin, angiopoietin-like protein 8 /ANGPTL8/, clusterin, elafin, chromozomální aberace, CRP a vitamín D). Do studií byly zařazeny skupiny osob s metabolickým syndromem, osoby s psoriázou, osoby s psoriázou a metabolickým syndromem a osoby zdravé. Celkově se výzkumu účastnilo 248 osob ve třech studiích (122, 85 a 41 osob). Laboratorní stanovení vybraných parametrů bylo prováděno metodami ELISA, EIA, nefelometrií a mikroskopickou analýzou (testem chromozomálních aberací). Následně bylo provedeno porovnání jejich hodnot mezi jednotlivými skupinami a byla provedena analýza vztahů (potenciálních závislostí) mezi parametry skupin osob a analýza vztahů mezi parametry metabolického syndromu a psoriázy. Posouzen byl charakter zánětu u metabolického syndromu a u psoriázy a zároveň byla zhodnocena úroveň genotoxického rizika (souvisejícího s chronickým zánětem) u osob s metabolickým syndromem a u osob s metabolickým syndromem a psoriázou.

U osob s metabolickým syndromem a u osob s psoriázou byly nalezeny (v porovnání se zdravými osobami) významně vyšší hladiny kalprotektinu, oxidačního poškození DNA/RNA, CRP, clusterinu a elafinu. Hladiny parametrů u osob s psoriázou byly vyšší než hladiny parametrů u osob s metabolickým syndromem. Obdobný trend (nárůst hladin u obou onemocnění s akcentací nárůstu u jejich kombinace) byl pozorován i u parametrů buněčného poškození (chromozomálních aberací).

Prezentované výsledky potvrdily, že metabolický syndrom a jeho komorbidita psoriáza jsou úzce spjatý s poškozujícím zánětem. Kombinace obou onemocnění může hladinu zdravotních

rizik dále zvyšovat cestou nárůstu intenzity zánětu a míry genotoxického poškození. Ráda bych zdůraznila, že některým z vybraných parametrů (prezentovaných v disertační práci) dosud nebyla při studiu patofyziologie metabolického syndromu a/nebo psoriázy věnována odpovídající pozornost. Uvedená data tak rozšiřují znalosti patogeneze zánětlivého procesu obou onemocnění (i jejich kombinace) a dokládají související riziko nádorového onemocnění. Z tohoto pohledu se jedná o data unikátní, podtrhující význam sekundární prevence a primární péče. Osoby s metabolickým syndromem a psoriázou se nacházejí ve zvýšeném riziku zdravotních komplikací a je nutné je pravidelně sledovat a správně modifikovat terapeutické postupy.

V pokračujícím výzkumu se budeme orientovat na další funkce (role) parametrů zánětlivého procesu v patofyziologických mechanismech frekventovaných onemocnění a na využití výsledků pro účely intervencí v oblastech primární i sekundární prevence a primární péče.